

གསེར་ལྗང་ལྗང་བཞེས་དཀར་ལྗང་ལྗང་།

ཕྱི་ལོ་ལྔ་མི་དམར་ལྗང་ལྗང་།

གསོ་རིག་རྒྱུད་བཅིང་འཇམ་མེག་གུན་གྱི་འགྲེལ་བ་རྩོམ་གསར་མགུལ་རྒྱན།

བཟུང་ལོ་ལྷན་པ་རྒྱལ་ལ།

ཡོད་ལྷན་ས་མི་དམངས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།

ཚོམ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ།

ཨ་ནན།

མཁུན་ཚོག་གཞིགས་བྱུང་།

མཁུན་ཚོག་འཆར་འཁོད་བ།

བྱམས་བཟང་།

གསེར་རྒྱུད་བཞི་འཛིན་པའི་དཀར་ཚིག་ཀུན་གྱི་འགྲེལ་བརྗོད་གསར་མགྲུལ་རྒྱན།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་བརྩམས།

※

པོད་རྫོང་ལ་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་བསྐྱུན་ཏེ་བཀྲམ།

པོད་དམག་ཁུལ་ཁང་པར་འདེབས་བརྗོད་ཀྱིས་པར་བཏབ།

ཤོག་ཁ་787×1092 16 ཡིག་འབྲུའི་50

1998ལོའི་ཟླ་5པར་པར་གཞི་1པར་ཐངས་1བཏབ།

པར་གྲངས་01——4,000

ISBN7—223—01060—6/R • 36

ཡིག་རིགས་(པོད་25)རིན་གོང་། 36.50

责任编辑：阿楠
封面题字：阿楠
封面设计：强桑

四部医典要注

扎西著

※

西藏人民出版社出版发行

西藏军区印刷厂印刷

开本：787×1092 16开 印张：46 字数：50万

1998年5月第一版 1998年5月第一次印刷

印数：01—4,000

ISBN7—223—01060—6/R·36

民文：(藏25)定价：36.50元

། ད་ལམ་པོད་ལུགས་སྐྱོན་པ་བཟུ་ཤེས་ལགས་ནས། «གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་དཀར་ཚིག་
 ཀུན་གྱི་འབྲེལ་པ་སློ་གསར་མཁུལ་རྒྱན་» ཅེས་བུ་བ་ཞིག་སྟོན་གནང་འདུག་པ་འདིའི་ནང་
 དུ། པོད་ལུགས་གསོ་རིག་གཞུང་དུ་གཤམ་པའི་ཚིག་དང་གསྟུང་མང་པོ་གིས་གནང་ནས་དཔུང་
 གཞིའི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ལྟ་སྟོན་འབད་བཅོམ་དང་། དཀར་ལས་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་འདུག
 སྐོན་པ་སློ་གསར་གཞོན་ལུ་རྒྱམས་ནས་འདི་བཞིན་དཀར་ངལ་ལྷུད་གསོད་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་འབད་
 བཅོམ་བྱས་པ་ཡིན་ན་སློབ་སྦྱོང་དང་། བསམ་སློ་ཡར་རྒྱས་འགོ་བྱུབ། དེར་བརྟེན། «གསོ་རིག་
 རྒྱུད་བཞིའི་དཀར་ཚིག་ཀུན་གྱི་འབྲེལ་པ་སློ་གསར་མཁུལ་རྒྱན་» ཅེས་པ་འདིས་པོད་ལུགས་གསོ་
 རིག་སྦྱོང་འདོད་དང་ཤེས་འདོད་ཡོད་པའི་སློ་གསར་གཞོན་ལུ་ལས་དང་པོ་བ་རྒྱམས་ལ་ཕན་
 པའང་འབྱུང་ངེས་ཤིང།

ཁོ་ཀྱི་ཚེ་རྒྱམ་ནས།

ལྷོ་མོ་1996ལོའི་ཟླ་7ཚེས་10ཉིན།

བུལ་གསུམ་ལྷ་མཚོའི་གཏིང་མཐམ་འབྲེལ་དུ་མེད་པ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་མི་བ་བདག་ཅག་པོ་དང་མི་ཤིགས་ཀྱི་ཤིན་མེད་དང་པོ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མེད་ཅིང་ཞིང་མཚོག་ཏུ་ལྷུང་།

འདིར་དེའི་ཆོ་གས་ཅམ་དྲུང་ས་ནས་བརྒྱུད་པར་བུ་ལྷོ། «གསོ་ཤིག་རྒྱུད་བཞི» དང་། «ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་ལྷོང་པོ་བུལ་པ་» «ལྷན་དཔུང་སོ་མ་རྒྱ་རྒྱ» «གཡུ་མོག་ལྷོང་མིག་» «ཆ་ལག་བཙོ་བརྒྱད་» «ལེ་རུ་རྩོན་པོ་» «མན་རག་ལྷན་ཐབས་» «གདམས་རག་བཀའ་རྒྱ་མ་» «དཀའ་འབྲེལ་ལེགས་བཤད་གཤེར་རྒྱུན་» «ལེས་པོའི་ལམ་ལུང་» «རྒྱུད་བཞིའི་རྒྱུ་ལས་པ་» «བདུད་ཅི་ལྷན་གྱི་རྩམ་དཔེ་ལོ་སོ་རྣམས་ལྷོང་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་» «ལེལ་མོར་ལེལ་ལྷོང་» «རྒྱུད་བཞིའི་བརྒྱ་དོན་བརྒྱལ་བ་ཨ་རུ་པའི་ལྷོང་མཚེས་» «གསོ་ཤིག་ལྷོང་པོ་མན་རག་ཤིན་མེད་འབྲུང་གཙམ་» «གསོ་ཤིག་གཞུང་གི་གདམས་པ་རྒྱུ་གྱི་བུལ་བུལ་པའི་མན་རག་ཤིན་མེད་གཏིར་གྱི་བར་མཚོན་» «གདམས་པ་ལྷུ་བ་ཤིང་བསྐལ་པོ་ད་རྒྱུང་» «མན་རག་པོག་ཤིལ་རྩོར་གསུམ་» «བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འབྲུམ་ནག་» «གསོ་དཔུང་རྒྱལ་པོའི་དགོར་མཚོན་» «བརྒྱད་པའི་ལྷོང་པོ་བུལ་པ་མཚའི་ལྷོང་པ་» «མན་རག་པོ་ལམ་པོ་ད་པར་» «ཉམས་ལེག་བརྒྱ་ཚ་» «ཟབ་མོ་ནང་གི་དོན་བཤད་པའི་གཞུང་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བདུད་ཅི་རྒྱ་རྒྱུན་» «ལྷི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་དགོས་འདོད་འབྲུང་བ་» «ཤི་པོ་མ་ལ་ཡའི་དཀའ་འབྲེལ་» «ལྷི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དགོས་འདོད་འབྲུང་བ་ཤིན་པོ་མེད་པར་མཚོན་དམ་བསྐྱབས་པས་རྒྱུན་ཤིས་གསོ་དཔུང་གྱི་ལག་ལེན་དགོས་འདོད་རྒྱུན་འབྲུང་» «བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཚིག་དོན་ཉི་མ་» «མན་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྣམས་བཤད་བདེ་བའི་འདོད་འཚོ་» «གསོ་བ་ཤིག་པའི་ལྷོང་ཚིག་འགའ་ཞིག་གི་དོན་གྱི་བཞེན་རས་གསལ་བར་རྩོན་པའི་མེ་ཤོང་» «རྒྱུད་བཞིའི་བཤད་པ་གཞན་ལ་མན་པའི་གཏིར་» «རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་གནད་དོགས་སེལ་གྱི་ལྷན་ལྷིས་» «ལམ་ལེག་རྒྱ་བའི་ཚོར་བུ་» «གསོ་ཤིག་རྩོར་གྱི་ལྷོང་ཚིག་ཉེར་མཚོ་དོན་གསལ་» «གཤེས་བུལ་མན་བདེའི་འབྲུམ་ལྷག་» «དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་གནད་གསལ་འབྲེལ་» «ལྷན་གྱི་བརྒྱ་བུལ་དང་གཤེས་འགའ་ཞིག་བརྒྱལ་བ་རྩོགས་ལས་མཐོན་པའི་རྒྱུན་» «ཤིན་མེད་བརྒྱལ་ཐབས་འབྲུལ་བལ་མེ་ཤོང་» «འཚོ་བྱེད་ལས་དང་པོ་ལ་ཉེ་བར་མཚོ་བའི་ལྷན་ཉིག་གཅེས་པར་བདུས་པ་བདུད་ཅིའི་ལྷིགས་པ་» «རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་མཚན་གཅེས་པར་བདུས་པ་འདོད་འབྲུང་» «ཚོར་བུའི་མེ་ཤོང་» «གཅེས་བདུས་ལྷོང་ཚོར་རྒྱུན་གྱི་དོས་འཚོན་ལེལ་དཀའ་མེ་ཤོང་» «ལྷི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷི་དོན་བརྩོན་ཚིག་གཞུང་དོན་རྩོག་འབྲེད་པའི་ཤིན་མེད་ལྷེ་ལྷིག་» ལ་སོགས་སྲུང་རྒྱུང་དེས་པའི་ལྷོང་པ་བརྒྱུད་མི་རྒྱུད་པའི་བརྒྱུན་བཙོ་བརྒྱུད་མིན་ཏུ་མང་པོ་བཞུགས་ལ། གཞུང་ལྷགས་དང་ཉམས་ལེན་གང་གི་ཐད་ལའང་གཞན་ལས་འབྲུགས་པའི་རང་རང་གི་རྒྱུད་ཚོས་གཞེས་སུ་རྩོན་པ་དང་ལྷན་པ་བཙུན་རྩོང་དང་རྒྱུན་རྩོང་མིན་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཀྱི་ལྷིག་ཤིགས་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྷར་ཡང་པ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ལྷར་ཟབ་པ། རྒྱ་རྩུ་གྱི་ལྷོང་པ་ལྷར་འབྲུམས་སྲུང་པ་ཞིག་བཞུགས་པ་འདི་དང་དེ་ཐམས་ཅད་ལྷན་སྲུང་བརྒྱུད་པར་མི་རྩོད་པས་འཆད་ཚོད་ཚོས་གསུམ་གྱི་སྲུང་སྲུང་སྲུང་སྲུང་པའི་བདག་ལྷ་ལུས་གལ་སྤོབས། དོན་རྒྱུང་བདག་ཅག་གིས་སྲུང་སྲུང་ཚོགས་པའི་གསོ་ཤིག་གི་བར་མཚོན་ནང་ནས་ཆོ་ཅམ་ཞིག་ཚོས་རྒྱུང་གི་སྲུང་པོ་བདག་དང་བདག་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷིག་ལམ་རུ་ལྷུང་ཅམ་མཚོན་པར་བུ་བའི་སྲུང་དུ་འདིར་སྲུང་གྱི་མཐམས་དབང་ཤིམ་ལྷོན་གྱི་མཚན་དང་དེ་དག་གིས་མཚོན་པའི་གསོ་ཤིག་གཞུང་ལྷགས་ཀྱི་མཚན་

ལྱང་པ་སྐྱོན་པའི་མོ་རྒྱུ་པ་ཅན་ལྱང་ཟད་ཅམ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ལ། བདག་གིས་«གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་དགའ་
 ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་ལེ་པ་རྒྱ་གསལ་མཐུལ་རྒྱུ» ཞེས་པ་འདི་ཚོ་མ་རྒྱུག་ལུས་པ་ཡང་གཙོ་ཚུལ་མོད་ཏུ་མདོ་ཅམ་
 བརྒྱད་པའི་མོད་ལྱི་གསོ་བ་རིག་པ་མིན་ཏུ་ལྷན་ལེ་ཚོགས་པ་འདི་ཞིང་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་། མི་ཉམས་
 མོད་འཕེལ་ཡོང་བ་རྒྱུར་འཇམ་རྒྱུ་ཡོང་བ་ལྱི་སོ་རྒྱུད་དང་། ཞིབ་འཇུག་དང་ཞེན་ཆེ་བ་གནང་བཞིན་པ་
 རེད་ན། བདག་ཅག་མོད་རིགས་དང་རྣམ་པར་རྒྱུ་མོད་ལྱི་གསོ་བ་རིག་པ་རྒྱུད་འཇམ་གནང་མཁན་ཚོས་དེ་བས་
 རྒྱུད་བརྒྱུན་ལྷེད་དགོས་དེས་རེད། རང་རང་སོ་སོས་གང་སྤྲོད་པ་ལྱིས་འབད་པ་མི་རྒྱུད་བ་རེ་ལྷེད་དགོས་དེས་ཏེ།
 རྒྱུད་བརྒྱུན་ལུས་པ་མཚོན་པོ་ལ། དེ་རྣམ་ཡིད་ཆེས་རྒྱུད་དང་རིག་པ་ལ། བརྒྱུན་ལུས་པ་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་
 རྒྱུད་དང་། གང་དག་ཚོས་དགོས་ལུ་ལྷན་ལེ་ཚོགས་ལུ་ལྷེད་ལྱིས་འབད་པ་བྱེད་པ་ལྷེད་དགོས་དེ། ཞེས་དང་།
 «མདོ་རྗེ་རྣམས་པོ་བཞོད་པ་» ལས་དགོས་རྒྱུད་དག་གམ་ལམས་རྣམས་ལྱིས། བསྐྱེད་པ་ཅན་བརྒྱུད་པའི་གསེར་
 བཞིན་ཏུ། ལེགས་པར་བརྒྱུན་ལེ་བ་ཡི་བཀའ། ལྱང་བར་བྱ་ཡིས་ལུས་རྒྱུད་མིན། ཞེས་དང་། «རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་
 ཞིགས་» ལས། འཚོར་འདས་བརྒྱུན་གཤའི་དཔོན་པོ་རེ་རེ་ཡང་། བརྒྱུད་པ་ལྷན་ལེ་རྒྱུ་ལ་མཐའ་ཡས་རྒྱུད།
 སར་གནས་དཔའ་པོ་ཚོ་འདི་རྒྱུད་ལུ་ལས། ཉམས་རྒྱུད་ལྱིས་རྒྱའི་གཞུང་ལུ་ག་ལ་ཡིན། འོན་ཏེ་འབའ་རྒྱུའི་རྒྱུན་
 ལས་ཆ་གསུམ་ཅམ། བཏུངས་ལྱང་རྒྱུས་ལུ་འཚོ་ལྷེད་མེད་པ་ལྷན། མདོན་བརྒྱུད་རྒྱ་མཚོའི་དཔུང་ནས་རྒྱ་ཞིགས་
 ཅམ། ཚོས་བརྒྱུན་ལུ་གའི་ཚོ་མོས་སྤངས་ཏེ་བརྒྱུད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྷན་པོད་ལུ་གསུམ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་
 ལུ་གསུམ་རྒྱ་མཚོའི་འབྲུང་གནས་དཔའ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་འདི་ནི་ཚོགས་ལྱང་ལ་དོན་འདུས་ལ། གངས་ཅན་པའི་རྒྱུད་
 བཏུང་ལྱི་རྒྱུན་ཚོད་མིན་པའི་རྒྱུད་ཚོས་དང་ཞེ་བར་འཚམ་ཞིང་མཐའ་བཞིའི་གསོ་རིག་འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་
 རྒྱུད་པའི་མར་ལྱི་ཞིང་ལྷ་རྒྱ་ལྱུར་ལྱུར་པ་ཆེ་བ་བཏུ་གཅིག་དང་ལྷན་ཞིང་རྒྱུད་ཚོས་འབྲམ་ལྱིས་རྒྱུག་པའི་
 དཔོན་པོ་ཚོ་«བཏུང་ཚོ་རྒྱུད་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་གསུང་བ་རྒྱུད་» ལས་མ་བའི་རྒྱུད་དང་། བཞད་པའི་རྒྱུད།
 མན་པ་ག་གི་རྒྱུད། རྒྱ་མ་རྒྱུད་བཅས་རྒྱུད་བཞིའི་དཔོན་པོ་པའི་མིང་ཚོགས་དང་། དགའ་བཀའ་དང་། ཚོགས་འབྲེལ་སོགས་
 གཙོ་ཚུལ་བཞག་པའི་ཚོགས་བརྒྱུན་ལུ་པ་དང་། རྒྱུད་པ། ལྷ་རྒྱུད། མདོན་བརྒྱུད་ལ་སོགས་གཞུང་རྒྱུད་པ་རྣམས་
 ལུ་འཚོད་པའི་མིང་རྣམས་རང་སོར་བཞག་ནས་ཆ་གང་ཆ་གང་ཏུ་བཞོད་པ་ལས་རང་འཚམ་འཕེར་གའི་
 འདྲར་ལེན་རིགས་ཚ་བ་ནས་ལུས་མིང་པ་ནི། རྒྱུད་ཚོན་ལ་པའི་ལྱིས་བརྒྱུད་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་བརྒྱ་
 གསར་པ་མ་རྒྱུར་ན་དོན་མི་འབྱུང་བ་མཚོན་ན་གསར་པ་རྒྱུར་བ་མི་འགའ་མོད། འོན་ལྱང་དགོས་པ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་
 བྱི་བརྒྱ་གསར་པ་མི་རྒྱུར་ཏེ། མ་རྒྱུགས་པ་དང་། འོག་པར་རྒྱུགས་པ་མེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་རྒྱུར་དོ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྷན་པོ།

རྒྱུན་ལྷན་ལུས་པ་དང་རྣམས་ལྱིས་མཚན་པའི་གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་དཔོན་པོ་པར་འབྲེལ་པ་རྒྱུས་འབྱོར་
 བཏུས་གསུམ་རྒྱ་ཚོགས་འདུལ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱ་དང་འཚམ་པར་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཚོས་པ་དེ་དག་ལ་
 ཚོས་བསམ་དང་རྣམས་པར་ཚོད་ལྷན་བཞེས་གཞེན་དམ་པ་རྒྱུས་བཞིན་ཏུ་བརྒྱུན་ལུས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་
 པ་ཡིན། འོན་ཏེ་རང་རེ་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལྱིས་གཞུང་དེ་དག་ཡོད་དོ་ཅོག་འཇམ་ཞིང་དོན་རྒྱུགས་པ་ལ་
 བརྒྱུན་འབྲུས་དང་མཐུན་རྒྱུན་གཞེས་ག་ཟབ་ཚོས་འདུག་ན་གཞུང་དོན་བདེ་སྤྱལ་ཏུ་རྒྱུགས་པར་འབྲུར་བཞོན་
 མ་ཚམས་ལྱང་དེ་རྣམས་ཡོང་བ་ནི་མིན་ཏུ་ནས་དགའ་བ་མ་ཟད། མཁས་པས་མཚན་པའི་བརྒྱུན་བཅས་གཅིག་གམ་

འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་གཞུང་དོན་ཡོངས་རྒྱུ་གསལ་གསལ་ཞིག་དོན་ལྟར་ཚུགས་པ་ལྟོ་དེ་བའི་དོན་དམིགས་པ་བཅས་དེ་
ལྟར་ལྟར་པས་བདག་ཅག་སྒོ་སྒོ་ལྱི་ཚལ་མིག་དང་མེ་ལྷན་པའི་རྒྱུ་ལྟར་གསལ་དག་གིས་གཞུང་དོན་ལ་
སྒྲིབ་གཞིར་དང་། ཞིབ་འཇུག་གཞུང་ལུགས་བརྟེན་གྱི་ལ་སོགས་དོན་གཞིར་ཅན་རྣམས་ལ་ཚིག་ཏུ་ལ་དོན་
བཟུང་ཤིང་ཚོགས་སྐྱེ་བའི་བཟུང་བཅས་ཤིག་དམིགས་པ་ཆེ་བའི་ནུས་ལས་དང་པོ་བ་དག་ལ་ཞེ་བར་མཁོ་སྤྲད་གསོ་
ཤིག་རྒྱུ་དེ་ཞི་ལོ་མོ་ཤི་མ་ལྟར་རྒྱུ་གྲུ་གྲུ་ཡོད། ཚུལ་དུ་ལྱུ་གུ་ཞེས་པ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་མིང་རྒྱུང་དང་
དགའ་གནད་ཚིག་འབྲེལ་སོགས་གསལ་བར་བསོད་ཅིང་སྒོ་བའི་འབྲེལ་པ་འཕྲུལ་བཟུང་ཡོད། བཞེགས་རྒྱུ་
ལོ་ནས་གསལ་བཟང་མཛོད་བཟུང་ཚུལ་ལྟར་།

དང་པོ། དེ་བའི་དེར་རྒྱུ་དེ་ཞི་ལོ་མོ་ཤི་མ་ལྟར་ལྱི་དགའ་ཆག་ལྱིས་ཡོད་ཅིང་། ལུས་མཚུངས་སོགས་པ་པོ་
རྣམས་བརྟེན་གྱི་དང་འཚོལ་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱུར་བསོད་ཀྱི་ཡིང་དགའ་ཆག་ལྱི་བཞེགས་ཡོད།

གཞིས་པ། མ་རྟུན་གཅིག་ལ་བརྒྱན་རྒྱུ་མི་འདྲ་བའི་དོན་ཚན་དཔྱད་སྐབས། བོད་པའི་ཡང་གི་ ༡, ༣, ༣
..... ཞེས་དཔྱད་ཉམས་དང་། དེ་མིན་པལ་ཆེར་(1), (2), (3)..... ཞེས་དཔྱད་ཉམས་བརྒྱབ་ནས་སོ་སོར་
བསོད་ཡོད། དཔེར་ན། བོད། (1) སང་རྒྱལ་གྱི་གྲངས་ལྡན་མི་ཤིག་ཤིག་ལྟེ་ བོད་པ། བོད་ཤིག་པོ། བོད་ཤིག་
(2) བོད་ཤིག་པོ་འདྲུ་སྤོང་གི་ཡུལ་གྱི་ལྟེ་ ལྟོང་མང་འུམ་སྤོང་གསུམ་དང་། བར་དཔུས་གཅོད་ལུ་བཞེ་ ལྟོང་
མཛོད་ཁམས་སྤང་དུག་བཅས་སོ། (3) མི་ལ་བརྒྱ་གཞིར་བའི་སྤྱི་མིང་ལྟེ་ ལྱེད་དུ་ལྷེ་བོད་པའི་སྤྱི་ཞེས་པ་ལྟེ་

རྒྱུར་བ། ༡. [མ་དང་པ་]རྒྱུར་བ། རྒྱུར་བ། རྒྱུར་བ། (1) བཞེ་བས་ནས་བརྒྱ་བ་དང་། སུ་རྒྱུ་སྤྱི་གུ་
སྤོང་ཆང་རྒྱུར་བ། སྤོང་རྒྱུར་མེ་ལྱེད་པ། ལུས་རྒྱུར་བ། ཆཆ་ལུས་ནས་རྒྱུར་བ། མལ་མོ་རྒྱུར་ནས་ལུས་འདྲུ་ལྱེད་པ།
ཤིང་ལུ་སྤྱི་བཞི་མང་པོ་རྒྱུར་ནས་པང་བཅས་བཞི་དེ་བ། (2) དཔོན་ལུ་འཕྲུ་རྣམས་པར་རྒྱུར་བར་ལྱེད་པ། དཔེ་
ཆའི་སོག་ནས་རྒྱུར་བའི་ཤེས་པོ་རྣམས་ལས་ཀྱི་ལ་རྒྱུར་བ། ཞེས་ཅན་ཤིགས་ལ་རྒྱུར་བ། (3) རྒྱུར་བ། (4)
འཕྲིག་པ། ༣. (1) མཐའ་དང་། རྒྱུར་འགྲོ་ ལྱུ་རྒྱུར་བ། རྒྱུར་བ་རྒྱུར་བ། འཕའ་འཇུག་ལྱེད་པའི་རྒྱུར་བ། དཔོན་
གཞི་མ་རྒྱུགས་ཤིང་དུ་རྒྱུར་བ་འཕྲུས་ཆང་བུས་པ། (2) ཤིགས་པ། རྒྱུར་བ་ཆེན་པོ་ལྱེད་དུ་ས་སོ་སོའི་རྒྱུར་ལྱེད་ལྱི་
རྒྱུར་བ་ཡང་དག་གསལ་པོར་མོད་པ། (3) [མཛོད་]ལ་རྒྱུར་སྐབས་པོ་པོ་གཞིས་དམིགས་པས་གྲངས་གཞིས་
མཚོན། (4) ལྷ་བཟུས་ལྱི་ནང་གསེས། རེས་འཕྲིགས་སྤྲུལ་དང་ཞེ་དག་གཞིས་བཞེས་པས་རྒྱུར་བ་ལྱུབ་པ་ལྟེ།
ཆེས་རེར་དབང་ལྱེད་རྒྱུར་དུ་འཆར་བའི་རྒྱུར་བ་ཞེས་བུ་ལྟེ་པོ་ལོ་སྤོང་གསུམ་སྤྲུལ་གང་གིས་ནས་ལངས་
པར་ཆད་འདས་ལྱི་ལྱི་ལྱི་ཡང་སྤྲུལ་ཆེས་ལྷགས་ལྱི་བཟང་སྤོང་གཞན་ཞིག་ལ་རྒྱ་རྒྱལ་ཆེན་ཤིས་བཞི་ལྱུ་བུ་
པོ་དེ་དག་གསལ་བུ་ན་དང་། ལུ་མོ་ཞེས་བརྒྱུད་དེ་དག་རྒྱ་ཞེས་བརྒྱུད་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་པོ་རྒྱུར་སྤྱི་
སྐབས་སུ་འཆར་བའི་རྒྱུར་བ་རྒྱུར་བ་ལྟེ། (5) ཤེས་རྒྱུར་དོན་བུ་ལྱི་ནང་གསེས་རྣམས་པ་ལ་སང་དབང་
དུ་ལྱེད་ལྱི་རྒྱུར་མཚུན་གསུམ་བཟུས་ཏེ་རྒྱུར་བའི་སེམས་དཔེ་རྣམས་ལྟེ།

གསུམ་པ། ལུ་ཚིག་གསུགས་འཕྲུར་མེད་པ་རྣམས་མ་དང་པའམ་མ་མི་དང་པའི་དཔྱད་བ་ལྱི་རྒྱུར་བསོད་
ཡོད་པ་དཔེར་ན།

ཆེ་བ། (1) [མ་མི་དང་པ་]རྒྱུག་ཏུ་འབར་བ། རྒྱུར་ཁབ་རྒྱུག་ཚལ་མཁས་པ་ཡིན་པས་ཆེ་མི་ཡོད། རྒྱུར་
མཁས་ལ་ཆེར་མ་རྒྱུག་ནས་ཆེ་བུང་། (2) ལུས་ལྱི་མི་དོན་ཁམས་འཕེལ་བ་ལས་རྒྱུང་བའི་ཆེ་བ།

(3) ཁར་ལྷོད་པའི་ཚེ་ཁ་ལྷེ་བཞེག་སྐྱམ་ལྱེད་པའི་རྩ་ཚུ་བའི་ཆེས། (4) ལྷན་རྟེན་པའི་ཚེ་དབུ་གྱིས་འཛིག་པར་ལྱེད་པའི་དྲོད། ལྷན་ལ་ཚེ་བ་འཕར་ནས་རྒྱུ་ལྷན་ཚོན། ཚེ་བས་འཛོམས་ནས་རྟེན་པ་གསལ་པོ་མི་འདུག ལྷན་པ་དེར་ཚེ་བ་ཆེན་པོ་འདུག (5) [མངོན་]རྟེན་ལྷན་པ་ལི་ལི་ལི་པ། ཚེ་བ་རྟེན་གསལ་ལ་ཚེ་བ་གསལ་ལེར་བས་ལྷན་གསལ་མཚོན། (6) [རྟོན་]རྟེན་ཆས། (7) རོའི་ལྷེ་བྱུ་ཅིག་གྱུ་རྩོམ་པ། ལྷན་གྱི་ལྷན་པ་ཚེ་བ། ཚེ་བས་བསེལ་བ་འཛོམས། བསེལ་བས་ཚེ་བ་འཛོམས།

གཞིག་པ། (1) [ན་དང་པ་]གཞིགས་པ། གཞིག་པ། གཞིགས། དུའོད་པ་དང་རྟོན་པ། (2) འཛིག་རྟོན་ན་གསལ་པའི་བྱ་བ་ཆེ་སྲིག་ཞིག་བཅུ་ལ་ཡང་བསམ་གཞིགས་ཞིབ་མོ་ཞིག་ཚོན་ལ་བཏང་དཔོན་པའི་དོན་ཅོ།

བཞི་པ། ལེགས་རྒྱུར་སྐྱད། བར་རྟོན། མངོན་བརྟོན་དང་། ལྷ་སྐྱད། ལྷལ་སྐྱད་སོགས་སོ་སོར་[ལེགས་] [རྟོན་] [མངོན་] [ལྷ་] [ལྷལ་] བཅས་གསལ་རྟགས་བརྒྱབ་ཡོད་པ་དཔེར་ན།

ལ་མི་ཉ་[ལེགས་]འདུལ། (1) [རྟོན་]རྟེན་པ། རྟེན་པ་བཅུག་པ་ལྷེ་དབུལ་བ་ཡང་ཟེར། (2) ལྷན་བའམ་ས་ལ་འཛོམ་པ། འཛོམ་ཚེད་[མངོན་] ལྷན་པའི་མིང་། ཅུ་གང་[ལྷ་][རྟོན་དབང་]དེ་ལྷུར་ཆག་པ་ལྷེ་ སོད་གྱི་སྐད་དུ་ལྷག་བཅུད་ཅེས་འཇུག་པས་ལྷག་ཅུ་གང་གི་མིང་ཡིན་ཡང་ཅུ་གང་གྱུན་ལ་འཇུག་གོ། ལྷག་མའི་རྟེན་ས་ས་ལ་བཏབ་ནས་སོན་མ་ལྷན་པའི་རྒྱུ་ལས་ལྷན་པ། ཁ་དོག་དགར་ལ་སེར་ཁ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་དབྱིབས་ཉ་མིག་བརྟན་ལྷེ་འདུ་པ། འཇམ་ཞིང་རྒྱལ་ལ་འཕྱོམ་པ། ལག་པ་སོགས་ལ་མི་འཛོམ་མིང་། ཞིབ་ལྷན་དར་རས་རྒྱུ་ལག་གི་བའི་ནང་དུ་བཏུམས་ལྷན་མི་འཇུག་པ། ཁར་འཇུ་ཞིང་སྲོ་བའི་རྩི་གསལ་པ། ལྷན་དུ་ལྷན་ས་ན་ཅུང་ཟད་མངར་ཉམས་ཡོད་པའོ། གསར་ཆེན་རྒྱུད་ལས་བཟད་པའི་ལྷལ་ཞེར་བཞི་འདི་ནི་ལྷ་གར་ནག་སོགས་ལྷལ་ཆེན་དང་། ལྷལ་དུག་གི་དུམ་མེར་ཡང་ལྷལ་སྐྱེ། ལྷལ་སྐྱེ་གནས་ཆེ་རྒྱུང་། ལྷལ་གྱི་གནས་སོགས་རྒྱུར་བའི་ཆེ་སྲི་སྲི་ལ་འཇུག་པའི་གནས་ཆེན་གང་ས་རི་ཉི་མའི་ལོགས་སུ་མཚན་མའི་གནས་ཉེ། ལྷལ་ཞེར་བཞིའི་ཡབ་ལྷ་གར་སྐྱད་དུ་ལྷེ་ཉ་ལྷེ་མི། སོད་སྐད་ལི་དུགས་ལྷིས་གང་བའམ་ལི་དུགས་ལྷི་སྐྱོད་དུ་འཇུག་པ་དེར་ཡབ་དབང་ལྷག་ཆེན་སོའི་ལི་རྒྱའི་དབྱིབས་བྲག་ལས་དེའི་ཁམས་ལྷི་རྩལ་དུ་རྒྱུད་དང་བསྐྱོད་པ་ནས་འབབ་པ་རྒྱ་ཅུ་གང་ལྷལ་ལྷལ་མའི་གར་ལའི་དབྱིབས་ལྷི་སྐྱོག་མོ་ལས་འཛོམས་པའི་ཅུ་གང་ད་ལྷ་གང་ས་རི་བསྐྱོར་བ་རྣམས་ལྷིས་འཇུག་ཡོད་པ་འདི་ནི་སྐོང་གི་ལྷག་ཅུ་གང་དེ་ལས་ཅུང་དམན་ཡང་ལྷས་པ་བཟང་ལྷེ། ལྷ་ཅུ་གང་འཇུག་ལྷེ་བག་ལྷེ་མིང་མེད་འདུ། སོད་ཁམས་མ་དེས་པའི་གནས་བཟང་གར་ཡང་འཇུག་པ་ནི། བག་ལྷག་གཉིད་མིང་བ་སལ་ཆེར་ལས་འཇུག་ལྷེ། ཞི་རྣམས་རྒྱུད་གསལ་གྱིས་མ་གཏུང་པའི་བྲག་རྒྱ་རྒྱན་དང་མ་བལ་བའི་བྲག་རོས་ལ་ཆགས་པ། བཟང་ལོས་ནི་རས་སག་དུ་གཏུམས་ལ་བཅོམ་པས་རྒྱ་རྩོ་བསངས་ལྷིས་དོན་ནས་འཇོ་པ། ཡང་ལ་འཇམ་ཞིང་རྩོ་མེད་པ་ཡོད་པས་རྒྱ་དེ་མ་ཅིངས་པར་བསེལ་སྐབས་ལྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྷེ། མ་ཅུ་གང་ག་མ་རྣ་སོ་བཅག་པ་འདུ་གསུངས་སོ། རྒྱ་ཅུང་མངར། ལྷ་ཆེས་བསེལ། ལྷས་པས་རྩོ་བའི་ནད་རྣམས་སེལ། ལ་ཚོད་གཙོག

ལུ་པ། ལྷན་རྟེན་རྟེན་པའི་རྒྱུ་བས་ལྷེ་དངོས་རེ་རེ་བཞིན་ཚེ་བ་དང་། ལྷན་པོ། ཡལ་ག་སོ་ལྷེ་ལེ་ཉོག་འབྲས་ལྷེ་སོགས་དང་། ལྷག་ཆགས་ལྷི་མངོན་ག་རྒྱ་མངོན་ཆེ་རྒྱུང་། ལྷ་རྒྱུས་པ། ལྷ་བྲག་མཁྱིས་པ། ཆོལ། ལྷན་པ། ལྷགས་པ། ལེན་ལོ་རྒྱ་རྒྱེ་དྲི་རྒྱ། ལྷན། ལྷབས་རེལ་བཅས་བཏུན་པ་དང་། ད་དུང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་རྟེན་སྐྱེད་དང་། རྩོ་རྒྱ།

མ་སྒྲུབ། ལན་ཚུའི་ཚོགས་སོགས་མདོར་བ་རྒྱུད་བཞིའི་ནང་འཁོད་པའི་མིང་རྒྱུད་དང་། དཀའ་གནད། ཚེས་
འབྲེལ་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཅའ་སྟོན་པའི་བརྟན་བཅས་ཀྱིས་དཔྱད་སྲིད་པ་དང་མི་འགལ་བ་ཚགས་ཚང་གི་
བཀོད་ཡོད་དོ།

མཆུག་ཏུ། རོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ཚ་ཆེའི་རིག་གནས་ལྷན་པ་བཞག་རྣམས་རྒྱུད་འཛིན་
དང་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བཅས་འཕྲོད་བརྟེན་ཀྱི་ལས་དོན་ལེགས་པོ་གཞིར་རྒྱུའི་གལ་ཆེའི་
དོན་སྨོན་ལྟ་བུ་ལེགས་ཡིན། རོད་ཏུ་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་འཕེལ་རིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བཞེན་པོད་ལུགས་གསོ་བ་རིག་
པ་དེ་ཡང་རིག་ལམ་ཁག་གཞན་དང་འདྲ་བར་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་སོང་ག་ཤིས། དེར་སྐབས་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
འཕྲོད་བརྟེན་བྱ་གཞན་ཚོགས་ཏུ་དོ་གཤོས་མ་དཔྱད་པའི་སྤུལ་ལྷན་གི་རིག་གནས་ཤིག་ཏུ་འཕྲུམ། རྒྱུད་ཏུ་
འཕགས་པའི་རོད་ལུགས་གསོ་རིག་ལས། «གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྷོ་གསལ་མཁུལ་
རྒྱལ་»ཞེས་པ་ཞིག་གིས་ཉེ་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་དོན་འཕྲོད་བརྟེན་དང་། རོད་ཀྱི་གསོ་རིག་དེར་
རབས་ཚན་རིག་དང་མཆུག་པའི་ཚ་ཆེའི་རིག་ཐང་ལ་སྤྲུགས་སྤང་དང་། ཞིབ་འཆུག་སྟུག་པར་ཏུ་རོད་ཀྱི་གསོ་བ་
རིག་པ་རྒྱུ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་འཛིན་གནད་རྒྱུའི་ལྷན་པོ་ཁོ་ཁོ་གསོ་རྒྱུས་རྒྱུ་སྤུལ་མ་ཡོང་པའི་རྣམ་པ་སྐྱོན་བསམ་བཅས་
བཞེན་པ་ནི། ས་པར་ཀྱུ་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས། རྣམ་ཏུ་གཞན་དོན་མི་སེམས་ན། དེ་ལོ་རྒྱུད་པ་རྒྱུགས་དང་
མཚུངས། བཟའ་བཏུང་འབའ་ཞིག་ཏུ་དཔྱོད་ལྷན། བསྐྱབས་པར་ལུས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
གཞན་དོན་ལ་མན་པ་ཅུང་ཞིག་ལྷན་ན་སྟུག་པ་དང་། བདག་ལྷན་སྟོན་ལས་ཁོ་ལོ་དཔང་ཏུ་ཉེ་མ་གང་འཁྲུལ་
ཀྱིས་ཏུས་འདྲའ་བའམ། བཟའ་བཏུང་ཤོངས་རྒྱུད་དང་འདོད་ཡོན་ཁོ་ལོ་ཅམ་དོན་ཏུ་གཞིར་བར་ཆེས་མི་
རིགས་པར་འདུག་སྟུག་པའི་སེམས་སྤྲུགས་སྨོན་གས་བཅས་ཉེ་ཚོ་མ་སྤྲིག་ལུས་པ་ཞིག་ཡིན། ཡིན་ནའི་དེད་ཀྱི་
བཅའ་སྟོན་འདི་དག་ལས་ཞོར་ཡིན་པ་མ་ཟད། རིག་གནས་ཀྱི་ཚུ་ཚོད་དང་ཞིབ་འཆུག་གི་ལུས་པ་དམན་པའི་
དཔང་གིས་འཁྲུལ་དོངས་དང་། རྒྱས་པ། ཤོག་པར་བཟང་པ། རོངས་ཚོགས་སོགས་ཅི་རིགས་ཡོད་ཀྱིད་པས་
གཞུང་གནས་རོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པར་མཚུན་རྒྱུ་ཡང་ས་པའི་མཁས་པའི་དཔང་པོ་རྣམས་ལྷན་པོ་རོད་ཀྱི་གསོ་བ་
རིག་པ་འདི་ཉིད་ཡར་རྒྱུ་ལྷན་པོར་འཕེལ་ཡོང་ལྟར་རིག་ཐང་ལས་པའི་དཔྱད་སྲིད་འཆར་གང་ན་ཅི་ཡོད་
ལྷག་པོར་བསྐྱེལ་རྒྱུར་སྨོན་ཐག་པ་ནས་དགའ་བསྐྱེལ་ལྷན་པོ་ཡིན།

འདི་གར་ཆེད་ལྷན་པོ་རྒྱུད་རྒྱུ་ནི། དཔེ་དེབ་འདིའི་མ་ཡིག་གིས་ཐེན་ཆེས་རིག་གནས་ཀྱི་ལ་སྒྲུབ་དུས་རབ་
ཏུ་ཡངས་ཤིང་། རྒྱུད་པར་གཞན་པར་གསོ་རིག་བརྟན་པའི་གཙོག་ལན་ཆེན་པོར་ཚོགས་མེད་པོད་རྒྱུད་ས་
གཞིས་ཀ་ཚེ་སྒྲུབ་ཅིས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་འདུམ་རམས་སྒྲུབ་པ་ཆེན་མོ། མཁས་དཔང་ཆེན་པོ་རྒྱུད་དཔོན་
བུམས་པ་འཕྲིན་ལས་ལགས་ཀྱིས་ལྷན་པོ་དང་མཚན་ལྷན་པོ་དང་བཀའ་རྒྱུན་བསམ་གྱིས་མི་རྒྱུལ་པར་སྤྲུགས་
ཆེ་ཆེ་ཡང་ཡང་ལྷན་པོ་དང་བཅས་པོད་རབ་ལྷན་བཏུན་པའི་དཔྱད་སྲིད་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་(སྤྱི་ཁོ་1995. 1. 31)རྒྱ་
སྐར་རྒྱལ་གྱི་ཉེ་བ་ཡར་རྒྱུད་ཏུ་སྤྲུག་པའི་ཉེ་མ་སྤྲིག་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་
རྒྱལ་ཆེར་འགྲོ་བའི་དོན་ལྷན་པོ་སྐབས་སྤྱི་ལོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་

责任编辑：阿楠
封面题字：
封面设计：强桑

四
音
四
册
理
注
十
外
反

